

Social- og indenrigsminister Astrid Krag's talepapir

Anledning	Samråd SOU D-F
Dato / tid	5. november kl. 15.30-16.30
Sted	Folketinget Vær. 1-133
Talens varighed	15 minutter

Samrådsspørgsmål D-F stillet af Anni Mathiesen (V):

Samrådsspørgsmål D:

Vil ministeren uddybe, hvad regeringen mener med "aktiv og ambitiøs socialpolitik", som det beskrives i regeringens forståelsespapir, og hvordan påtænker ministeren at gennemføre en sådan politik?

Samrådsspørgsmål E:

Mener ministeren, at det er realistisk at indføre formindsket egenbetaling ved tandpleje - og helst gøre det helt gratis - for de mest udsatte borgere, som det fremgår af regeringens forståelsespapir, og vil ministeren oplyse, hvordan dette skal finansieres? I forlængelse heraf bedes ministeren uddybe hvilke kriterier, ministeren mener, "de mest socialt udsatte" skal opfylde i forhold til at få formindsket egenbetaling ved tandpleje?

Samrådsspørgsmål F:

Vil ministeren give en status på arbejdet med at give de mest udsatte stofmisbrugere et id-kort, og vil ministeren redegøre for, om hun mener, at id-kortet er tilstrækkeligt for at sikre stofmisbrugerne mere hjælp og værdighed?

Det talte ord gælder

[Indledning]

- Tak for ordet. Og tak for anledningen til, at jeg kan sætte flere ord på regeringens ambitioner i forhold til vores politiske kurs, når det handler mennesker, der lever på kanten af vores samfund.
- Der er stillet tre spørgsmål til afsnittet om en aktiv og ambitiøs socialpolitik i forståelsespapiret, som regeringen, Radikale Venstre, SF og Enhedslisten står bag.
- Afsnittet handler om, hvor vi gerne vil hen, når det gælder nogle af de mest udsatte grupper i vores samfund – mennesker, der er hjemløse, mennesker med misbrug og mennesker med psykiske lidelser.
- Jeg vil besvare spørgsmålene i den stillede rækkefølge, og jeg vil således starte med at udfolde, hvad vi i regeringen mener, når vi siger, vi vil en aktiv og ambitiøs socialpolitik.

[Samrådsspørgsmål D]

- Vi står i Danmark i en socialpolitisk brydningstid. Vi har gennem det sidste årti oplevet stor økonomisk vækst. Men

samtidig har vi også set en vækst, der ikke hører til i et rigt samfund; vi har set en vækst i antallet af hjemløse, vi har set en vækst i antallet af mennesker med psykiske lidelser, vi har set en vækst i antallet af mennesker med omfattende misbrug.

- Dét er en vækst, som er udtryk for, at der findes mennesker i vores samfund, som vi simpelthen ikke hjælper godt nok: De allermost udsatte, dem på kanten eller ligefrem bunden af vores samfund.
- Og det er en vækst, som jeg mener, skal besvares af en aktiv og ambitiøs socialpolitik, der sørger for, at vi gør gode tider bedre for alle. Det er vi nemlig ikke lykket med under den tidligere regering.
- Første skridt for regeringen er, at vi skal væk fra den underfinansiering af velfærden, som vi har været vidner til under den tidligere regering.
- Væk fra omprioriteringsbidrag og andre besparelser på vores fælles velfærd til fordel for skattelettelse. Nedsikæringer rammer os alle, men de rammer hårdest for de mennesker, der har allermost brug for fællesskabet.

- Jeg vil godt sige det klart og tydeligt: Vi har større ambitioner for velfærden end den tidligere regering, vi vil prioritere velfærden, og vi vil – ikke mindst - sørge for, at pengene følger med, når der bliver flere børn og flere ældre.
- En aktiv socialpolitik handler om at investere i mennesker – og ikke kun se socialpolitikken som en udgift til hjælp, når mennesker falder igennem.
- Investeringen gælder i særlig grad vores børn. Vi skal sørge for, at et udsat barn ikke bliver til en udsat voksen. Vi skal give reelle lige muligheder til vores børn.
- Derfor har regeringen også som en af sine første gerninger indført det midlertidige børnetilskud, der kommer til at sikre en bedre hverdag for tusindvis af børn i Danmark, hvor forældrene har været hårdt pressede økonomisk. Vi ønsker ikke, at børn i et rigt samfund som vores skal vokse op i fattigdom.
- Derudover skal vi prioritere socialpolitikken på linje med de andre store politikområder – beskæftigelse, bolig, uddannelse,

sundhed.

- De hænger nemlig sammen. Og indsatsen på ét område er meget ofte betingelsen for at lykkes på et andet.
- Vi har i regeringen tænkt os at tage vores egen medicin, når vi siger, at vi kun kan lykkes med socialpolitikken, hvis vi tænker den sammen med de andre store velfærdsområder.
- Derfor vil jeg og mine kollegaer i regeringen arbejde tæt sammen for at nå vores ambitioner på socialområdet.

[Kommuneøkonomiaftalen er første skridt]

- Der er én ting, der er en helt afgørende forudsætning for at lykkes; nemlig, at kommunerne har et økonomisk råderum til at løse de socialpolitiske udfordringer, de møder hver dag.
- Som jeg også var inde på i det netop overståede samråd, har vi landet den bedste økonomiaftale i 10 år. I aftalen prioriterer vi, at kommuner i de kommende år kan udbygge velfærden. Samlet set indebærer aftalen en prioritering af velfærden i kommunerne for i alt 2,2 mia. kr. i 2020.

- Aftalen skal sikre, at kommunerne både kan prioritere den brede velfærd, vi dækker demografien – at der kommer flere børn og flere ældre, men vi også penge ovenpå og sikrer, at der er rum til sætte ind for de mest udsatte.
- Samtidig indeholder aftalen en række vigtige pejlemærker for denne regering, som handler om at sikre sammenhæng i indsatserne og løfte området gennem de brede indsatser.
- Regeringen vil løfte psykiatrien med en 10-års plan.
- Noget af det første, vi vil kaste os over i den sammenhæng, er at se på, hvordan vi bedre hjælper de ofte udsatte mennesker, der kæmper med psykiske lidelser og samtidigt misbrug.
- Det er en gruppe af mennesker, som alt for tit oplever, at hjælpen er usammenhængende og utilstrækkelig – ja, måske ligefrem helt utilgængelig.
- I aftalen indgår også arbejdet med en helhedsorienteret indsats, som et bredt flertal i Folketinget står bag. Med en ny hovedlov skal vi sikre, at mennesker med komplekse problemer mødes af et kommunalt system, hvor det er den

enkeltes samlede behov, der står i centrum for indsatsen.

[Fleksibilitet, faglighed, samarbejde med civilsamfundet]

- Det vil jeg gerne sætte nogle flere ord på, for det offentlige hjælpesystem er til for de mennesker, som har brug for, at velfærdssamfundet træder til. Eller sådan burde det være.
- Men desværre er det sådan, at vi har huller i velfærdssystemet, som de allermest udsatte falder igennem.
- Ja, faktisk har mange af de mest udsatte mennesker i vores samfund så lidt tillid til, at der er hjælp at hente, at mange kun har kontakt til frivillige tilbud og kun opsøger hjælp, når det er akut.
- For denne regering er det åbenlyst, at vi som velfærdssamfund skal række hånden længere ud. Det skal vi i samarbejde med både kommuner og civilsamfundet, så vi sikrer, at dem, der møder borgerne, reelt kan hjælpe dem med at komme videre.
- Det handler blandt andet om, at vi for de allermest udsatte skal gøre op med idéen om, at vejen tilbage til fællesskabet altid starter med kravet fra beskæftigelsessystemet.

- For nogle er der større og andre problemer, som skal løses først. De skal mødes af et system og af mennesker, som har mulighed for at sætte fagligheden først og sætte ind, dér hvor det virker.

[Hjemløshed som den store sten i skoen]

- Når vi taler om de mest udsatte i vores samfund, som vi ikke lykkes med at hjælpe godt nok, så er gruppen af hjemløse en af de helt store grupper.
- En af regeringens målsætninger på det sociale område er for alvor at knække kurven og nedbringe antallet af hjemløse.
- Det er langt fra nok for mig, at den samlede stigning i hjemløshed flader ud på et højt niveau. Vi har brug for en ny tilgang til hjemløseproblematikken. Hvor vi går til problemet med unge hjemløse på én måde og de voksne hjemløse på en anden.
- Og hvor ingen udskrives til gaden og overlades til sig selv.
- For mig vidner hjemløsetællingen om, at der er lang vej endnu.

- Skal vi knække kurven, skal vi arbejde med en bredere forståelse af hjemløshed og sikre, at løsninger også findes i det brede løft af velfærden, som denne regering arbejder for.
- Hjemløse har ofte en række sociale og sundhedsmæssige problemer at kæmpe med, og alene at se dem som hjemløse, der ikke har et sted at bo, er at se for snævert på deres problemer.
- Derfor skal vi se hele vejen rundt, og det er jo det, vi burde kunne i vores velfærdssamfund: Psykiatrisk udredning, misbrugsproblemer, dårlig økonomi, sundhed og tænder.
- Og så skal vi selvfølgelig også finde løsninger på boligudfordringerne. Det er noget, jeg vil arbejde målrettet på at løse sammen med boligministeren – blandt andet at sikre tilstrækkeligt med billige boliger – og også flere af de såkaldte skæve boliger.
- Det er i det hele taget en pointe, at denne regering med vores målsætning om en aktiv og ambitiøs socialpolitik ikke holder sig strikt inden for ressortgrænser.

- Vi bliver nødt til at bryde siloerne ned – og angribe problemerne fra flere sider, så vi kommer hele vejen rundt for at hjælpe udsatte.

[Samrådsspørgsmål E]

- Det leder mig så over til at besvare spørgsmål E, som handler om regeringens forslag om gratis tandpleje til de mest udsatte.
- For regeringen handler det om at hjælpe de mest udsatte til øget livskvalitet, bedre tandsundhed, bedre generel sundhed og om at begrænse yderligere marginalisering.
- Der findes allerede i dag ordninger, som de mest socialt udsatte borgere kan være i målgruppen for – fx specialtandplejen og enkelte gratis tilbud. Men en af udfordringerne er helt praktisk at få målgruppen ind ad døren.
- For de allermest socialt udsatte har ofte svært ved at gøre brug af eksisterende ordninger. Og som konsekvens heraf har de markant dårligere tandsundhed end den øvrige befolkning.

- Vi har sikkert alle sammen prøvet at få boret en tand, og nogle har måske også prøvet at få revet en ud, men jeg tror faktisk ikke, at man kan forestille sig, hvor socialt hæmmende det kan være at have dårlige tænder. Og så går de dårlige tænder ud over sundheden og livskvaliteten hos en gruppe mennesker, der i forvejen er rigeligt udfordret.
- Derfor giver det mening, at vi som samfund investerer i de udsatte og deres tænder. For det er en investering, der både kan være med til at skabe et bedre liv og bedre mulighed for at komme videre i tilværelsen. Og dermed være til gavn for både de socialt udsatte og for samfundet.
- Spørger vil gerne vide, om det er realistisk?
- Det korte svar er ja – og vi har prioriteret pengene og afsat 60 mio. kr. på vores forslag til finansloven.
- Det længere svar er, at der selvfølgelig er udfordringer i forhold til at finde den rette løsning. Så vi sikrer, at pengene går til de rigtige, uden at vi samtidig opfinder et bureaukratisk system.

- Jeg har ikke den endelige løsning med i tasken i dag, men når vi taler om, at målgruppen er de mest udsatte, så er det oplagt, at vi starter med at se på de sociale tilbud, som de er målgruppen for og ofte benytter.
- Det er de såkaldte lavtærskel-tilbud – dvs. herberger, varmetuer og væresteder.
- I forhold til rent faktisk at nå målgruppen, så skal vi se både på fremskudte løsninger - som generelt virker i forhold til de aller mest udsatte – og på det opsøgende arbejde.
- Regeringen er i gang, og resten vil jeg overlade til de konkrete forhandlinger om finansloven, der pågår.

[Samrådsspørgsmål F]

- Som den sidste del af min besvarelse i dag vil jeg nu helt kort runde samrådsspørgsmål F, som henviser til forslaget i forståelsespapiret om at give de mest udsatte stofmisbrugere et id-kort, der skal sikre dem mere hjælp og værdighed.

- Forslaget fremlagde vi i Socialdemokratiet i foråret, og det handler grundlæggende om, at vi som samfund stiller os på de mest udsatte misbrugerers side.
- Det er de misbrugere, der lever et hårdt liv på gaden, og blandt andet gør brug af de fixerum, der fx findes på Vesterbro.
- Forslaget skal udfoldes nærmere, inden regeringen kan fremlægge en konkret løsning. Den opgave vil jeg og justitsministeren samarbejde om.

[Afrunding]

- Og således vil jeg nu runde af med at vende tilbage til starten: Denne regering er høje ambitioner for socialpolitikken.
- Vi løser ikke alt med den første økonomiaftale og den første finanslov. Men vi har sat kursen, og den vil vi ufortrødent holde de næste fire år.
- Sikkert er det: Vi vil internt i regeringen arbejde tæt sammen om at nå målene. Og vi vil invitere til et bredt samarbejde

med både interessenter og med Folketingets partier om løsningerne.

- Jeg er glad for samrådene i dag, som jeg tager som en stor interesse for at blive klogere på de forbedringer, som vi vil gennemføre.
- Forhåbentlig kan vi gøre det sammen.